

Ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση των εκπαιδευτικών στην Πορτογαλία: Σκοποί, Οργάνωση και αντίκτυπο στην καριέρα του Δασκάλου

O. Ferreira¹, A.I. Pereira², A. Silva³, E. Afonso⁴ και M.F. Barreiro¹

¹Πολυτεχνικό Ινστιτούτο της Bragança και το Εργαστήριο Διαχωρισμός και Μηχανικής Αντιδράσεων,
²Polytechnic Ινστιτούτο της Bragança και Algoritmi-University of Minho, ³Agrupamento de Escolas
Abade de Bacal, 4 CFAE Bragança Norte - Agrupamento de Escolas Abade de Bacal
(Πορτογαλία)

oferreira@ipb.pt, apereira@ipb.pt, adiliatsilva@gmail.com, cfaebn@sapo.pt, barreiro@ipb.pt

Αφηρημένο

Αυτή η εργασία παρουσιάζει μια σύντομη επισκόπηση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, όπως θεωρείται από την πορτογαλική νομοθεσία: (i) αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών (ΙΤΕ), (ii) εξειδικευμένη κατάρτιση και (iii) στην ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών στην υπηρεσία. Σήμερα, ΙΤΕ αντιστοιχεί στο επίπεδο 7 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (Μεταπτυχιακό Δίπλωμα). Πρόκειται για μια συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη, όπου βασίζεται στην έρευνα και στην πράξη το πλαίσιο είναι σημαντικά χαρακτηριστικά. Εξειδικευμένη εκπαίδευση έχει σκοπό να παρέχει προσόντα σε συμπληρωματικές εκπαιδευτικές λειτουργίες, όπως η ειδική εκπαίδευση, εξωσχολικές δραστηριότητες διαχείρισης και ελέγχου, κοινωνικο-πολιτιστικές animation και τη βασική εκπαίδευση για τους ενήλικες. Η ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση ή συνεχή κατάρτιση επιτρέπει στους καθηγητές να συμπληρώνουν, να εμβαθύνουν και να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις τους και την επαγγελματική του επάρκεια. Τη διαπίστευσή του, σε ό, τι αφορά τους εμπλεκόμενους φορείς, ενέργειες κατάρτισης και η διαδικασία αξιολόγησης είναι κεντρική στο "Conselho Científico-Pedagógico da formação Continua» (Επιστημονικής και Παιδαγωγικής του Συμβουλίου της ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης) και έχει άμεσο αντίκτυπο στην καριέρα του δασκάλου, είναι ένας από οι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για την πρόσβαση της κινητικότητας και της εξέλιξης.

1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με την πορτογαλική νομοθεσία [1], την κατάρτιση των εκπαιδευτικών οργανώνεται σε τρεις διαφορετικές κατηγορίες: (i) Η αρχική εκπαίδευση, (ii) Εξειδικευμένη εκπαίδευση, και (iii) Σε ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση.

Επί του παρόντος, και σύμφωνα με τη διαδικασία της Μπολόνια, έχουν ΙΤΕ προγράμματα στην Πορτογαλία έχουν αναδιάρθρωθεί και πτυχίο Master καλείται να είσοδο επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Για την επιφύλαξη των εκπαιδευτικών, όπου περιλαμβάνονται καθηγητές χημείας, ΙΤΕ ακολουθεί ένα διαδοχικό μοντέλο? Είναι τα επαγγελματικά προσόντα που αποκτήθηκαν σε ένα 2ο κύκλο, μετά από ένα one Θέμα 1ο προσανατολισμό. Αυτό το δεύτερο κύκλο παρέχεται μόνο από τα πανεπιστήμια. Αποτελεί αντιπροσωπευτικό δείγμα, Χημεία καθηγητές πρέπει να παρακολουθήσουν ένα θέμα προσανατολισμένη πρώτο κύκλο (3 χρόνια, 180 ECTS), που ακολουθείται από ένα δεύτερο κύκλο σπουδών (master) επικεντρώθηκε κυρίως στα επαγγελματικά προσόντα. Ο δεύτερος κύκλος με τίτλο «Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες-χημείας» (2 χρόνια, 120 ECTS) έχει ως στόχο να πληρούν τις προϋποθέσεις των εκπαιδευτικών, τόσο στο πεδίο της φυσικής και της χημείας επιστημών, για να διδάξει τις βασικές (3ος κύκλος) και δευτεροβάθμια εκπαίδευση [2]. Για να αποκτήσετε πρόσβαση σε αυτό το δεύτερο κύκλο οι αιτούντες πρέπει να έχουν 120 ECTS σε δύο θεματικούς τομείς (φυσική και χημεία), συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον 50 ECTS σε καθένα από αυτά. Παραδείγματα του πρώτου κύκλου θα μπορούσε να είναι Χημεία, Φυσική-Χημεία και Βιοχημεία Sciences, μεταξύ άλλων. Αυτό το δεύτερο κύκλο θα παρέχει εκπαίδευση στη φυσική και τη χημεία διδακτική, καθώς και στην εκπαιδευτική ψυχολογία. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με ΙΤΕ στην Πορτογαλία μπορεί να γνωμοδοτήσει σε προηγούμενη εργασία [3].

Εξειδικευμένη εκπαίδευση στοχεύει στην παροχή επαγγελματικών προσόντων σε συμπληρωματικές λειτουργίες της εκπαίδευσης. Σύμφωνα με το [4], μπορούν να συνοψισθούν ως εξής: (i) Ειδική Αγωγή (παρέχεται από κατάλληλα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης)? (ii) Διοίκηση και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων στα σχολεία, κοινωνικο-πολιτιστικές animation, βασική εκπαίδευση για τους ενήλικες, μεταξύ άλλων, με γνώμονα την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού συστήματος (παρέχεται από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης).

Η ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση, ή συνεχή κατάρτιση, επιτρέπει στους καθηγητές να συμπληρώσει, να εμβαθύνουν και να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις τους και την επαγγελματική του επάρκεια. Το θέμα αυτό θα υποβληθεί σε μια βαθύτερη ανάλυση στις επόμενες ενότητες με επίκεντρο τα ακόλουθα σημεία: (i) Γενικοί στόχοι και οργάνωση? (ii) τις μεθοδολογίες και αξιολόγησης (iii) Επιπτώσεις στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία και (iv) Η «χημεία είναι όλα γύρω προβολή του έργου του δικτύου "δασκάλου. Τα περιεχόμενα αυτού του τμήματος με βάση την ακόλουθη νομοθεσία / κανονισμούς:

- Νομικό καθεστώς της ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης εκπαιδευτικών διέπεται από το νομοθετικό διάταγμα 249/92 της 9ης Νοεμβρίου [5]. (Με τις τροποποιήσεις που εισήγαγε το νομοθετικό διάταγμα 60/93 της 20ής Αυγούστου [6], το νομοθετικό διάταγμα 274/94 της 28ης Οκτωβρίου [7], το νομοθετικό διάταγμα 207/96 της 2ας Νοεμβρίου [8], του νομοθετικού διατάγματος 155/99 της 10ης Μαΐου [9] και του νομοθετικού διατάγματος 15/2007 της 19 Ιανουαρίου [10])?
- Παραγγείλετε 14420/2010 της 15 Σεπτεμβρίου [11]?
- Ρυθμιστική νόμου 2/2010 της 23ης Ιουνίου [12]?
- Διδασκαλία Επάγγελμα Κωδικός Σταδιοδρομίας για το βρέφος, την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το νομοθετικό διάταγμα 41/2012 της 21ης Φεβ. [1].

2. Η ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση

2.1. Γενικοί στόχοι και η οργάνωση

Σε γενικές γραμμές, ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση προτίθεται να παράσχει ενημέρωση, τη βελτίωση, τη μετατροπή και την υποστήριξη σε επαγγελματίες διδασκαλίας καθώς και τη σταδιοδρομία τους. Σχεδιασμός του πρέπει να προωθήσει την ανάπτυξη των επαγγελματικών δεξιοτήτων. Τα σχέδια διαμόρφωσης μπορούν να αντληθούν από τα σχολεία λαμβάνοντας υπόψη την εκπαίδευσή διάγνωση αναγκών τους ή μπορεί απλά να προκύψουν από μια μεμονωμένη πρωτοβουλία του δασκάλου.

Οι In-service ενεργειών κατάρτισης που πραγματοποιούνται από τους φορείς κατάρτισης διαπιστευμένο από το *Conselho Científico-Pedagógico da formação Continua (Επιστημονικής και Παιδαγωγικής του Συμβουλίου της ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης)*(CCPFC), που εδρεύει στο Πανεπιστήμιο του Minho (Braga, Πορτογαλία). Παραδείγματα αυτών των φορέων κατάρτισης είναι:

- Τα κέντρα κατάρτισης που σχετίζεται με τις ενώσεις του σχολείου (CFAE)?
- Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης?
- Εκπαιδευτικά κέντρα επαγγελματικών ή επιστημονικών μη κερδοσκοπικές οργανώσεις?
- Περιστασιακά, οι κεντρικές υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Επιστημών?
- Άλλα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς και συνεταιρισμούς διαπιστευτεί για το σκοπό αυτό.

Λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα οικονομική κατάσταση δεν υπάρχει προς το παρόν καμία κυβερνητική χρηματοδότηση για την υποστήριξη ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση. Παρά το γεγονός ότι πολλά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι σε θέση να προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα των πακέτων που καταβάλλονται σχηματισμού, η αναζήτηση για τις δράσεις αυτές μειώνεται, εν μέρει δικαιολογείται από τις CFAEs εργασία που προσπαθεί να αντιμετωπίσει τις πιο επείγουσες ανάγκες των συνδεδεμένων σχολείων τους. Στο πλαίσιο αυτό, δωρεάν εκπαίδευση που προσφέρεται χάρη σε:

- Ενδογενών πόρων του σχολείου. Μερικοί διαπιστευμένο εκπαιδευτικοί να είναι διαθέσιμοι για την παροχή κατάρτισης στους συναδέλφους τους?
- Η ύπαρξη των πρωτοκόλλων και συνεργασίες με άλλους φορείς στο πλαίσιο των προγραμμάτων κατάρτισης.

2.2. Μεθοδολογίες και αξιολόγηση

Οι περισσότερες από τις δράσεις κατάρτισης αντιστοιχούν σε πρόσωπο με πρόσωπο μαθήματα? Ωστόσο υπάρχει μια προοδευτική αλλαγή του παραδείγματος οφείλεται η σταδιακή εδραίωση της

χρήσης των ΤΠΕ. Όπως αυτό, η online format μέσω e-learning, και β-learning λεπτομέρειες γίνεται μια τρέχουσα πρακτική, όχι μόνο λόγω της αποτελεσματικότητάς της, αλλά και ως ένας τρόπος για την αντιμετώπιση των οικονομικών, χώρο και χρόνο περιορισμούς.

Η αξιολόγηση των ενεργειών είναι υποχρεωτική και πρέπει να είναι διαπιστευμένα από το CCPFC. Η τελική κατάταξη θα πρέπει να εκφράζεται ποιοτικά (ανεπαρκής για εξαιρετική) που αντιστοιχεί σε τελική κατάταξη σε μια κλίμακα που κυμαίνεται μεταξύ 1 και 10 τιμές. Η αξιολόγηση λογαριασμούς με την απόδοση των εκπαιδευτικών, αλλά και με επιμέλεια. Συγκεκριμένα, η πιστοποίηση δεν πρέπει να χορηγείται εάν η συμμετοχή είναι κάτω από τα δύο τρίτα του μήκους της κατάρτισης.

2.3 Επιπτώσεις στην επαγγελματική σταδιοδρομία

Μεταξύ άλλων παραγόντων, για να αποκτήσετε πρόσβαση σε εξέλιξη, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να παρακολουθήσουν με επιτυχία, ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση ή εξειδικευμένες δράσεις κατάρτισης κατά τη διάρκεια του κύκλου υπό αξιολόγηση. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να έχουν διαπιστευτεί 25 ώρες σε πέμπτο βήμα της καριέρας διδασκαλίας (= 1 πόντος) και 50 ωρών για τις άλλες (= 2 μονάδες).

Όπως συμβαίνει, για να αποκτήσετε πρόσβαση σε εξέλιξη, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει απαραίτητως να παραστούν στην υπηρεσία δράσεις κατάρτισης, πιστοποιημένο από CCPFC, μέχρι τον απαιτούμενο αριθμό ωρών, ανεξάρτητα από την παρουσία άλλων μη διαπιστευμένων δράσεις κατάρτισης, όπως συνέδρια, διασκέψεις, σεμινάρια και εργαστήρια. Επιπλέον, είναι υποχρεωτικό ότι ένα μέρος (τουλάχιστον 50%) του παρακολουθήσαν την κατάρτιση βρίσκεται σε δράσεις μέσα στο κατάλληλο επιστημονικό χώρο.

Οι δράσεις είναι σύμφωνα με την επιστημονική περιοχή του δασκάλου, εφόσον εμπνέουν άμεσα στις διδάσκονται περιεχόμενα του αναλυτικού προγράμματος, ειδικά εάν έχουν άμεση εφαρμογή στην τάξη? Η δράσεις με στόχο την ενημέρωση / βελτίωση της διδασκαλίας μάθησης πρακτικές είτε για την ενημέρωση και τη βελτίωση συγκεκριμένων διδακτική, η χρήση των νέα υλικά ή εκπαιδευτικό εξοπλισμό. Σε αυτό το πλαίσιο, οι δράσεις, που έχουν ως σκοπό την ανάπτυξη πειραματικών εκπαίδευση, θεωρούνται επίσης.

2.4 Η «χημεία είναι όλα γύρω του δικτύου του έργου" άποψη του δασκάλου

Στο πλαίσιο του "Χημεία είναι όλα γύρω του έργου του δικτύου», καθώς και σχετικά με το θέμα "ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση" οι εμπλεκόμενοι καθηγητές εξέφρασαν την άποψή τους ως εξής:

- Η ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση είναι απαραίτητη για την προώθηση της πραγματοποίησης του δασκάλου. Όσον αφορά τη συγκεκριμένη περιοχή του Bragança επεσήμαναν την έλλειψη της προσφοράς σε ό, τι αφορά την πειραματική κατάρτιση χημεία. Στο πλαίσιο αυτό, η ομάδα του έργου IPB προώθησε την οργάνωση της δράσης κατάρτισης σε συνεργασία με την CFAE-Bragança.
- Οι περισσότεροι από τους εμπλεκόμενους διδάσκοντες έχουν παρακολουθήσει μαθήματα σχετικά με τις ΤΠΕ, αλλά όχι ειδικά για τη διδασκαλία της χημείας. Μια ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη χρήση των ΤΠΕ και ο τρόπος που μπορεί να συνδεθεί με πειραματικές δραστηριότητες στο εργαστήριο. Διαπιστώθηκε ενδιαφέρον για την ανάπτυξη προσανατολισμένη οδηγούς για την υποστήριξη της χρήσης των ΤΠΕ πόρων, είτε ως εισαγωγή στην πειραματική δραστηριότητα ή ως εργαλείο για την εμπέδωση των γνώσεων. Περισσότερα, διαπιστώθηκε σημαντικό να προσφέρουν εκπαίδευση με επίκεντρο αυτή τη δυαδικότητα ΤΠΕ πειραματική δραστηριότητα.
- Πολλά θέματα για τη θέση σε υπηρεσία δράσεις κατάρτισης επικεντρώθηκε. Μεταξύ αυτών, τεχνολογικά θέματα όπως «Περιβαλλοντική Χημεία», «Χημεία Τροφίμων», "τεχνολογία Πολυμερών» και «Αισθητική χημεία» παραπέμφθηκαν. «Αναλυτική χημεία", ειδικότερα, η χρήση του αναλυτικού εξοπλισμού, αναφέρθηκε επίσης. Επιπλέον, «χημικών αισθητήρων", "Πυρηνική χημεία" και "πράσινη και βιώσιμη χημεία» είχαν επισημανθεί ως σχετικούς με θέματα ενόψει της σημερινής "χημεία στο πλαίσιο" προγράμματα.

3. Τελικές σκέψεις

Ανεξάρτητα από τον αριθμό των πιστώσεων που απαιτούνται για την εξέλιξη της σταδιοδρομίας, ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση είναι ζωτικής σημασίας για τη διδασκαλία στην επικαιροποίηση των γνώσεων σημερινό πλαίσιο της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών για την εξασφάλιση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Αυτό πρέπει να γίνεται αντιληπτή από όλους τους εκπαιδευτικούς που πρέπει να

αντιμετωπίσει την κατάρτιση ως αναπόσπαστο και ουσιαστικό ανάγκη να συμπεριλάβει την τροποποίηση της ταχείας κόσμου με συνέπειες στην οικονομική δραστηριότητα διδασκαλίας. Πηγαίνουν τις ημέρες όπου ITE σχηματισμός ήταν αρκετό για να υποστηρίξει μια καριέρα. Σήμερα, τα πρότυπα ποιότητας αξίωση για την ενημέρωση των επαγγελματιών δεσμευτεί με την ανεξάρτητη μάθηση σε ένα "δια βίου μάθηση" έννοια. Αυτός είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για να ανταποκριθεί στα αιτήματα του πραγματικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Αναφορές

- [1] Decreto-Lei 41/2012 de 21 de Fevereiro (διαθέσιμο στο Diário da República Eletrónico-<http://dre.pt>).
- [2] Decreto-Lei 43/2007 de 22 de Fevereiro (διαθέσιμο στο Diário da República Eletrónico-<http://dre.pt>).
- [3] Ferreira, O., Silva, A., Barreiro, MF, "Μια επισκόπηση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών στην Πορτογαλία», στα Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου για τα θέματα κατάρτισης των εκπαιδευτικών Χημείας, Gabrovo (Βουλγαρία), 63-69 (2012).
- [4] Lei 49/2005, de 30 de Agosto (διαθέσιμο στο Diário da República Eletrónico - <http://dre.pt>).
- [5] Decreto-Lei 249/92 de 9 de Novembro (διαθέσιμο στο Diário da República Eletrónico-<http://dre.pt>).
- [6] Decreto-Lei 60/93 de 20 de Agosto (διαθέσιμο στο Diário da República Eletrónico-<http://dre.pt>).
- [7] Decreto-Lei 274/94 de 28 de Outubro (διαθέσιμο στο Diário da República Eletrónico-<http://dre.pt>).
- [8] Decreto-Lei 207/96 de 2 de Novembro (διαθέσιμο στο Diário da República Eletrónico-<http://dre.pt>).
- [9] Decreto-Lei 155/99 de 10 de Maio (διαθέσιμο στο Diário da República Eletrónico-<http://dre.pt>).
- [10] Decreto-Lei 15/2007 de 17 de Janeiro (διαθέσιμο στο Diário da República Eletrónico-<http://dre.pt>).
- [11] Despacho 14420/2010 de 15 de Setembro (διαθέσιμο στο Diário da República Eletrónico-<http://dre.pt>).
- [12] Decreto Regulamentar n.º 2/2010 de 23 de Junho (διαθέσιμο στο Diário da República Eletrónico-<http://dre.pt>).